

NOG EEN OUD VOORWERP VAN KOPER.

Door tusschenkomst van den heer DE MORGAN, directeur-generaal van den tak van dienst voor de antiquiteiten in Egypte, ontving M. BERTHELOT weder eenige metalen voorwerpen uit de hooge oudheid. Zij waren in tegenwoordigheid van genoemden directeur gevonden in eene Mastafa van een doodenstad, die dicht bij de ligplaats van het oude Memphis gelegen was; van bedrog bij de levering der antiquiteiten kan hier dus geen sprake zijn.

Uit puin en afval in een hoek van den grafkelder zijn de overblijfselen van een koperen vaas afkomstig. Het metaal was sterk veranderd, voor het grootste gedeelte in eene verbinding met zuurstof en chloor; voor 94 pct. bestonden de stukken uit de drie bestanddeelen koper, zuurstof en chloor. Noch tin, noch lood, noch antimoon, noch zink was in merkbare hoeveelheid aanwezig.

Voor zoover de tot dusverre gedane waarnemingen recht tot oordeelen geven, moet de bedoelde grafkelder afkomstig zijn uit den tijd van koning SNEFROU, den laatsten koning uit de 3de en volgens sommigen den eersten koning uit de 4de dynastie. Dat een voorwerp uit dezen tijd afkomstig niet uit brons maar uit enkel koper is gemaakt, acht BERTHELOT een nieuwen steun voor de meening, dat de bronsperiode door eene koperperiode is vooraf gegaan.

Het tweede voorwerp, hetwelk BERTHELOT onderzocht, is een open ring, waarvan het metaal, naast 76.7 pct. koper, 8.2 pct. tin en 5.7 pct. lood bevatte. De ring is dus uit eene soort van brons gevormd. Toch pleit het er niet voor, dat brons ten tijde van den genoemden koning in Egypte gebruikt werd; de ring lag dicht bij den ingang van den grafkelder, in geheel andere omstandigheden dan waarin de overblijfselen van de vaas gevonden werden. Zeer waarschijnlijk is hij later gebracht op de plaats, waar hij nu gevonden werd. (*Compt. rend.*, CXVIII, 764—768.)

D. v. C.
